

Dosarul nr. 3ra-736/21

Instanța de fond: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, I. Muruianu, E. Palanciuc

DECIZIE

01 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Nina Vascan
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând recursurile declarate de către Comisia Electorală Centrală și de către Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor împotriva Comisiei Electorale Centrale, terț Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” cu privire la anularea răspunsului nr. CEC-8/4175 din 12 iunie 2021 și obligarea examinării contestației,

împotriva hotărârii din data de 17 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis acțiunea înaintată de către Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor,

constată:

La 14 iunie 2021 Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor a înaintat acțiune împotriva Comisiei Electorale Centrale, terț Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, prin care a solicitat anularea răspunsului nr. CEC-8/4175 din 12 iunie 2021 și obligarea examinării contestației depusă și înregistrată cu nr. CEC-10AP/6 din 09 iunie 2021.

În motivarea acțiunii Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor a indicat că la 09 iunie 2021 a făcut cunoștință cu afișa electorală a concurentului electoral Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, sub formă de buletin informativ, comanda nr. 617, tiraj 100 000, editura SRL „EditTipar Grup”, achitat din fondul electoral al Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, fapt stabilit pe ultima pagină a buletinului. Tot pe ultima pagină a buletinului informativ este prezentat și un material informativ intitulat „Partidul Acțiune și Solidaritate - din 2016 până astăzi”, totodată, în materialul respectiv fiind înserate 4 poze în care este prezentată doamna Maia Sandu, Președintele Republicii Moldova.

Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor a subliniat că în materialul publicat nu doar că se menționează expres numele Președintelui Republicii Moldova, Maia Sandu, dar și s-au utilizat frazele „Am creat Partidul Acțiune și Solidaritate condus de Maia Sandu și echipa ei”; „Maia Sandu și Partidul Acțiune și Solidaritate au participat la alegerile prezidențiale”; „Guvernul Maia Sandu a început schimbări spre bine”; „Președintele Maia Sandu a deschis și a restabilit

relațiile cu țările lumii și a adus ajutor pentru cetățeni, a obținut pentru Moldova aproape 1 milion de doze de vaccin, dintre care 400 000 de doze gratuit și a îndeplinit cea mai importantă promisiune - a obținut alegeri anticipate, iar cetățenii au șansa să aleagă un Parlament curat care să pornească vremuri bune pentru cetățeni”.

Astfel, din textul inserat se observă că concurentul electoral Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” include în afișele electorale informații cu referire la Președintele Republicii Moldova, fiind admise intenționat acțiuni de asociere cu Maia Sandu, ce implică presupune acțiuni privind utilizarea resurselor administrative, prin transferul de imagine a Președintelui, precum și își atribuie realizările obținute pe platforma prezidențială.

Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor a menționat că Codul electoral stabilește doar dreptul concurenților electorali de a-și apăra drepturile pe cale judecătorească în instanța de contencios administrativ. Procedura exercitării acestui drept este reglementată de prevederile Codului administrativ, potrivit căruia contestația se depune la Comisia Electorală Centrală. La 09 iunie 2021, respectând procedurile legale Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor a înregistrat la Comisia Electorală Centrală contestația cu nr. CEC-10AP/6, prin care a solicitat constatarea faptului că concurentul electoral Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” a admis utilizarea resurselor administrative prin implicarea Președintelui Republicii Moldova, Maia Sandu și a imaginii acesteia în afișa electorală „buletin informativ”, tipărit de tipografia SRL „EditTipar Grup”, comanda nr. 617, a aplica sancțiune sub formă de avertisment concurentului electoral Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” pentru afișa electorală în cauză, a obliga concurentul electoral Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” să lichideze stocul afișelor electorale în cauză.

La 12 iunie 2021 Președintele Comisiei Electorale Centrale prin actul nr. CEC-8/4175, în temeiul art. 71, alin. (5), art. 72, alin. (2) din Codul electoral și pct. 8 din Regulamentul privind procedura de examinare și soluționare a contestațiilor de către organele electorale în perioada electorală, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3353 din 20 iulie 2010, cu modificările ulterioare, a restituit fără examinare contestația, motivând că Comisia Electorală Centrală nu deține competență pentru examinarea contestațiilor și a recomandat adresarea direct în instanța de judecată.

Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor consideră ilegal actul emis de către Președintele Comisiei Electorale Centrale, ori potrivit art. 26 din Codul electoral în perioada electorală, Comisia Electorală Centrală supraveghează executarea prevederilor codului și ale altor legi, care conțin dispoziții referitoare la desfășurarea alegerilor și aplică sancțiuni pentru încălcarea legislației electorale.

Pentru încălcarea legislației electorale, Comisia Electorală Centrală sau consiliul electoral de circumscripție în conformitate cu art. 75 din Codul electoral poate aplica grupului de inițiativă sau concurenților electorali următoarele sancțiuni: a) avertisment; b) anularea înregistrării grupului de inițiativă; c) intentarea procesului contravențional conform legislației; d) lipsirea de alocații de la bugetul de stat, ca sancțiune de bază sau complementară; e) solicitarea anulării înregistrării concurentului electoral. Avertismentul se aplică prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale în cazul oricăror alegeri. Astfel, Președintele Comisiei Electorale Centrale

incorect a indicat că legea nu oferă competența Comisiei să soluționeze contestațiile împotriva acțiunilor concurenților electorali.

Prin hotărârea din data de 17 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a admis acțiunea înaintată de Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor. S-a anulat răspunsul Comisiei Electorale Centrale nr. CEC-8/4175 din 12 iunie 2021. S-a obligat Comisia Electorală Centrală să examineze în fond contestația depusă de către Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor înregistrată cu nr. CEC-10AP/6 din 09 iunie 2021 privind acțiunile concurentului electoral Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, cu emiterea hotărârii în conformitate cu prevederile Regulamentului privind procedura de examinare și soluționare a contestațiilor de către organele electorale în perioada electorală, aprobat prin hotărârea CEC nr.3353 din 20 iulie 2010 și Regulamentului cu privire la activitatea Comisiei Electorale Centrale, aprobat prin hotărârea CEC nr.137 din 14 februarie 2006.

În consolidarea soluției sale instanța de fond a reținut că Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor a înaintat o acțiune în obligare în conformitate cu prevederile art. 206, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, care nu este condiționată de respectarea procedurii prealabile, fiind depusă în termen cu adresarea anterioară cu o cerere la 09 iunie 2021 către Comisia Electorală Centrală privind emiterea unui act administrativ individual.

Cu referire la temeinicia acțiunii instanța de fond a menționat că cererea Blocului Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor nr. CEC-10AP/6 din 09 iunie 2021 este formulată în sensul art.9, alin.(2) din Codul administrativ, prin care se solicită emiterea unui act administrativ, ceea ce denotă că procedura administrativă este inițiată la cererea Blocului Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor în temeiul art. 69, alin.(1) și alin.(2) din Codul administrativ. Respectiv în cazul depunerii cererii autoritatea publică este obligată să inițieze o procedură administrativă, care se finalizează cu emiterea unui act administrativ individual, fapt ignorat de către Comisia Electorală Centrală, competența căreia îi revine de a examina contestația depusă, mai ales că potrivit art. 26, alin.(1), lit. b) din Codul electoral în perioada electorală, Comisia Electorală Centrală are atribuții de supraveghere a executării prevederilor codului și ale altor legi care conțin dispoziții referitoare la desfășurarea alegerilor.

Comisia Electorală Centrală la 17 iunie 2021 a contestat cu recurs hotărârea Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii.

În motivarea recursului Comisia Electorală Centrală a susținut că examinarea contestației Blocului Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor, depusă la 09 iunie 2021 și înregistrată cu nr. CEC-10AP/6, nu ține de competența Comisiei Electorale Centrale, fapt stabilit expres în art. 72, alin. (1) din Codul electoral, motiv pentru care contestația înaintată a fost restituită pentru ca reclamantul să poată contesta direct în instanță acțiunile/inacțiunile concurentului electoral vizat în contestație.

În acest sens Comisia Electorală Centrală a criticat opinia instanței de fond, care ilegal atribuie Comisiei Electorale Centrale competențe improprii.

La 18 iunie 2021 Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” a contestat hotărârea Curții de Apel Chișinău din data de 17 iunie 2021, solicitând casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii.

În motivarea recursului Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” a menționat că instanța de fond a adoptat o soluție eronată și contradictorie cadrului legal.

Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” a menționat că Comisia Electorală Centrală potrivit art. 26, alin. (1) lit. m) din Codul electoral are competență de a examina în perioada electorală cererile și contestațiile asupra hotărârilor și acțiunilor consiliilor electorale de circumscripție și birourilor electorale ale secțiilor de votare, adoptă hotărârile executorii pe marginea lor. Totodată art. 26 din Codul electoral nu oferă Comisiei Electorale Centrale atribuții de a examina contestațiile depuse împotriva acțiunilor/inacțiunilor unui concurent electoral, această competență fiind atribuită prin art. 71, alin. (1) și art. 72, alin. (1) din Codul electoral exclusiv instanței de judecată.

În opinia recurentului concluzia instanței de apel precum că contestația urma să fie examinată de Comisia Electorală Centrală în calitate de organ colegial și nu individual de către un membru al acesteia este eronată, ori în conformitate cu pct. 8 al Hotărârii Nr. 3353 din 20 iulie 2010 cu privire la aprobarea Regulamentului privind procedura de examinare și soluționare a contestațiilor de către organele electorale în perioada electorală, membrul organului electoral responsabil de examinarea contestației verifică dacă forma și cuprinsul acesteia corespund cerințelor stabilite de art. 65, alin. (5) din Codul electoral. Totodată, pct. 9 al aceleiași hotărâri prevede faptul că dacă după verificarea formei și cuprinsului contestației acesta constată că contestația nu întrunește condițiile de admisibilitate, o restituie petiționarului. Prin urmare, președintele Comisiei Electorale Centrale în calitate de membru responsabil de examinarea contestației, a procedat anume conducându-se de norma respectivă și a restituit contestația fără examinare în fond.

Cu referire la concluzia instanței de fond precum că Codul administrativ este o lege mai nouă și constituie o lege specială, care în regim prioritar se va aplica în raport cu Codul electoral, Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” a menționat că Curtea de Apel Chișinău a interpretat eronat și a aplicat selectiv legea, ori Codul electoral ca lege specială în materie de drept electoral prevede în capitolul 12, în 2 articole modul de contestare a acțiunilor concurentului electoral, și anume direct în instanța de judecată.

La 21 iunie 2021 Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursurilor depuse de către Comisia Electorală Centrală și Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” cu menținerea hotărârii Curții de Apel Chișinău din data de 17 iunie 2021.

La 29 iunie 2021 Comisia Electorală Centrală a suplimentat cererea de recurs, susținând în continuare că contestația privind acțiunile/inacțiunile concurenților electorali urmează a fi examinată de instanțele de judecată.

Cu referire la termenul de depunere a recursului se reține că în conformitate cu art. 245 din Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, la caz, se contestă răspunsul Comisiei Electorale Centrale privind restituirea contestației depuse de către Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor pe marginea acțiunilor concurentului electoral Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, litigiu care este reglementat de legea specială Codul electoral.

Prin prisma art. 74, alin. (6) din Codul electoral, împotriva hotărârii instanței de judecată poate fi depus recurs în termen de o zi de la pronunțare.

Verificând termenul de contestare a hotărârii instanței de fond, instanța de recurs reține că acesta a fost respectat, atât de către Comisia Electorală Centrală, cât și de Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”.

Cu privire la împuternicirile semnatarilor recursurilor se reține că recursul în numele Comisie Electorale Centrale este semnat de președintele instituției publice, iar recursul Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, care este persoană terță în prezentul litigiu este semnat de Veronica Mihailov-Moraru în baza procurii din data de 17 iunie 2021, care este și reprezentantul partidului în Comisia Electorală Centrală cu drept de vot consultativ.

La 22 iunie 2021, examinând admisibilitatea recursurilor depuse de către Comisia Electorală Centrală și de către Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” împotriva hotărârii din 17 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, completul de admisibilitate specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a dispus examinarea în fond a acestuia, în complet de cinci judecători.

Conform articolului 247 din Codul administrativ Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. În speță, completul specializat nu a considerat oportun de a cita participanții la proces și reprezentanții acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele autorității recurente au fost expuse cu suficientă claritate, iar intimata prin referință și-a expus opinia asupra temeiniciei recursului.

Verificând argumentele invocate în recursuri prin prisma materialelor din dosar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia de a respinge recursul, de a menține hotărârea din data de 17 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău din considerentele ce preced.

Articolul 248 din Codul administrativ stipulează la alin. (1), lit. a) că examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care respinge recursul.

În interpretarea art. 244, alin. (2) coroborat cu art. 231, alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, în corespundere cu art. 22 și art. 219, alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu

în baza tuturor probelor legal administrate, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

În conformitate cu prevederile art. 194 din Codul administrativ, (1) în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept. (2) În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Recapitulând esența litigiului, în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, instanța de recurs reține starea de fapt constatată de instanța de fond și confirmată de părți.

Astfel, probatoriul acumulat în materialele dosarului demonstrează că la 09 iunie 2021 Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor a depus la Comisia Electorală Centrală contestație împotriva acțiunilor concurentului electoral Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, solicitând constatarea faptului că concurentul electoral Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” a admis utilizarea resurselor administrative prin implicarea Președintelui Republicii Moldova, Maia Sandu și a imaginii acesteia în afișa electorală „buletin informativ”, tipărit de tipografia SRL „EditTipar Grup”, comanda nr. 617; aplicarea sancțiunii sub formă de avertisment concurentului electoral Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”; obligarea concurentului electoral Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” să lichideze stocul afișelor electorale în cauză.

Prin răspunsul nr. CEC-8/4175 din 12 iunie 2021 Președintele Comisiei Electorale Centrale cu referire la art. 72, alin. (2) din Codul electoral a restituit contestația, motivând că examinarea acesteia nu ține de competența Comisiei Electorale Centrale și urmează să fie depusă direct în instanța de judecată.

În dezacord cu răspunsul primit Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor a depus prezenta acțiune, prin care a solicitat anularea răspunsului nr. CEC-8/4175 din 12 iunie 2021 și obligarea Comisiei Electorale Centrale să examineze contestația depusă și înregistrată cu nr. CEC-10AP/6 din 09 iunie 2021.

Curtea de Apel Chișinău prin hotărârea din data de 17 iunie 2021 a admis acțiunea înaintată de Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor, a anulat răspunsul Comisiei Electorale Centrale nr. CEC-8/4175 din 12 iunie 2021, a obligat Comisia Electorală Centrală să examineze în fond contestația depusă de către Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor înregistrată nr. CEC-10AP/6 din 09 iunie 2021.

Hotărârea Curții de Apel Chișinău sub aspect de legalitate a fost contestată, atât de către Comisia Electorală Centrală, cât și de către persoana terță Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”.

În cadrul judecării recursului la inițiativa persoanei terțe Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” a fost ridicată excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Codul electoral după cum urmează:

- sintagmele „și acțiunile/inacțiunile concurenților electorali” și „cu excepția contestațiilor privind acțiunile/inacțiunile concurenților electorali, depuse direct în instanța de judecată” din art.71, alin. (1) din Codul electoral;

- sintagma „iar acțiunile/inacțiunile concurenților electorali direct în instanța de judecată, în termen de 3 zile calendaristice de la data săvârșirii

acțiunii/identificării inacțiunii sau” din art. 72, alin. (1) din Codul electoral;

- sintagma „Contestațiile privind acțiunile/inacțiunile concurenților electorali se examinează în termen de 5 zile calendaristice de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor” din art. 73, alin. (2) din Codul electoral;

- sintagma „Contestațiile depuse la instanțele de judecată se examinează în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și ale Codului administrativ” din art.73, alin. (7) din Codul electoral.

Prin decizia nr. 99 din 28 iunie 2021 Curtea Constituțională a declarat inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Codul electoral ridicată de către Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”.

Din analiza hotărârii contestate, argumentele recursurilor și ale referinței intimatului, precum și din considerentele deciziei de inadmisibilitate a Curții Constituționale nr. 99 din 28 iunie 2021 se profilează următoarele constatări.

Conform art. 10, alin. (1) din codul administrativ actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public. Actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Din conținutul normei de drept sus-citate rezultă că actul (răspunsul) nr. CEC-8/4175 din 12 iunie 2021 eliberat de Președintele Comisiei Electorale Centrale este un act administrativ, fiind emis de o autoritate publică, care reglementează un caz individual.

Fiind în dezacord cu acest act, Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor s-a adresat cu prezenta acțiune împotriva Comisiei Electorale Centrale, solicitând anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea autorității pârâte să examineze contestația împotriva acțiunilor Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”.

Prin urmare, obiectul litigiului este actul nr. CEC-8/4175 din 12 iunie 2021 eliberat de Președintele Comisiei Electorale Centrale, legalitatea căruia urmează a fi verificată.

Analizând răspunsul nr. CEC-8/4175 din 12 iunie 2021, instanța de fond a observat că contestația depusă de către Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor la 09 iunie 2021 a fost restituită incorect de către Comisia Electorală Centrală în persoana președintelui, cu motivarea că autoritatea publică nu este competentă să examineze contestații privind acțiunile/inacțiunile concurenților electorali.

Argumentul Comisiei Electorale Centrale precum că președintele comisiei este în drept unipersonal, în cazul în care constată că contestația nu corespunde cerințelor stabilite de art. 71, alin. (5) din Codul electoral, să o restituie, întemeiat a fost respins de către instanța de fond, fiindcă contravine pct. 3 din Regulamentul privind procedura de examinare și soluționare a contestațiilor de către organele electorale în perioada electorală, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1821 din 25 septembrie 2018, potrivit căruia în cazul în care obiectul contestației depuse *nu*

constituie contestarea unor acțiuni/inacțiuni ale concurenților electorali sau acțiuni/inacțiuni, precum și hotărâri ale organelor electorale, aceasta nu se examinează și se restituie depunătorului, ca fiind depusă contrar prevederilor art. 71 alin. (1) din Codul electoral.

Din conținutul acestei prevederi rezultă că nu se examinează și se restituie doar contestațiile care nu constituie contestarea unor acțiuni/inacțiuni ale concurenților electorali

Prin urmare, contestația depusă de către Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor privind acțiunile/inacțiunile concurentului electoral Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” urma să fie examinată în ședința Comisiei Electorale Centrale, dar nu restituită unipersonal de către Președintele Comisiei și în temeiul pct. 26 din Regulamentul privind procedura de examinare și soluționare a contestațiilor de către organele electorale în perioada electorală, după examinarea contestației să adopte una dintre următoarele hotărâri:

a) să admită integral sau parțial contestația și să constate încălcările prevederilor legislației electorale;

b) să respingă integral contestația ca fiind neîntemeiată, din lipsă de probe sau cu încălcarea termenelor de depunere a acesteia.

Totodată la argumentul privind lipsa de competență a Comisiei Electorale Centrale la examinarea contestațiilor privind acțiunile/inacțiunile concurenților electorali, instanța de recurs reiterează că conform art. 71, alin. (1) din Codul electoral alegătorii și concurenții electorali pot contesta acțiunile/inacțiunile și hotărârile consiliilor și birourilor electorale și acțiunile/inacțiunile concurenților electorali. Depunerea cererii în instanța de judecată trebuie precedată de contestarea prealabilă în organul electoral ierarhic superior organului al cărui act se contestă, cu excepția contestațiilor privind acțiunile/inacțiunile concurenților electorali, depuse direct în instanța de judecată, și a contestațiilor ce se referă la exercitarea dreptului la vot sau la administrarea alegerilor depuse la biroul electoral în ziua alegerilor.

Din conținutul art. 71, alin. (1) din Codul electoral rezultă că alegătorii și concurenții electorali pot contesta acțiunile/inacțiunile concurenților electorali.

Faptul contestării acțiunilor/inacțiunilor concurenților electorali – direct în instanța de judecată, în termen de 3 zile calendaristice de la data săvârșirii acțiunii/identificării inacțiunii este prevăzut și la art. 72, alin. (1) din Codul electoral.

Instanța de recurs menționează că pentru ocrotirea drepturilor pretins încălcate, legile în materie au instituit reguli speciale de procedură, și anume, normele de drept care reglementează procedura de contestare a acțiunilor/inacțiunilor concurenților electorali, care urmează a fi interpretate în coroborare cu prevederile Codului administrativ, întrucât odată cu intrarea acestuia în vigoare, ulterior adoptării Codului electoral, acesta reprezintă Legea specială, care reglementează procedura de examinare a acțiunilor de contencios administrativ. Codul electoral stabilește doar dreptul concurenților electorali de a-și apăra drepturile pe cale judecătorească în instanța de judecată și anume în ordinea contenciosului administrativ, întrucât cerințele înaintate în instanța de judecată întru apărarea drepturilor electorale sunt cerințe care rezultă din raporturi administrative, iar procedura exercitării acestui drept este reglementată de prevederile Codului administrativ.

Prin urmare, completul specializat reține ca fiind neîntemeiate argumentele Comisiei Electorale Centrale și Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”

precum că Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor urma să depună contestația privind acțiunile/inacțiunile concurentului electoral direct în instanța de judecată, ori toate litigiile cu caracter electoral urmează a fi examinate prin prisma Codului administrativ. Mai mult, Codul administrativ prevede un ansamblu de dispoziții cu caracter general aplicabile unui număr nedefinit de situații juridice în care una din părți este o autoritate publică.

Astfel, Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor, în baza art. 9, alin. (2) din Codul administrativ, a depus la 09 iunie 2021 contestație, prin care a solicitat Comisiei Electorale Centrale constatarea faptului că concurentul electoral Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” a admis utilizarea resurselor administrative, prin implicarea Președintelui Republicii Moldova, Maia Sandu și a imaginii acesteia în afișa electorală „buletin informativ”, tipărit de tipografia SRL „EditTipar Grup”, comanda nr. 617, aplicarea sancțiunii sub formă de avertisment concurentului electoral Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” pentru afișa electorală în cauză, obligarea concurentul electoral Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” să lichideze stocul afișelor electorale în cauză.

În dezacord cu răspunsul primit Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor a înaintat prezenta acțiune, solicitând anularea răspunsului nr. CEC-8/4175 din 12 iunie 2021 și obligarea examinării contestației depusă și înregistrată cu nr. CEC-10AP/6 din 09 iunie 2021.

În conformitate cu prevederile art. 206, alin. (1) din Codul administrativ o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare);

b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare);

c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare);

d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau

e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

Din analiza pretențiilor înaintate rezultă că Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor a depus o acțiune în obligare, iar potrivit art.208, alin. (3) din Codul administrativ dacă procedura prealabilă nu este prevăzută de lege, acțiunea în obligare se admite numai în cazul în care reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere de emitere a actului administrativ individual.

Instanța de recurs subliniază că cererea de emitere a actului administrativ se echivalează cu inițierea unei proceduri administrative potrivit prevederilor art. 6, art. 9, alin. (2) și 69, alin. (1) din Codul administrativ.

Conform art. 9, alin. (2) din Codul administrativ prin cerere se solicită emiterea unui act administrativ individual sau efectuarea unei operațiuni administrative.

În conformitate cu art. 69, alin. (2) din Codul administrativ în cazul depunerii unei petiții, autoritatea publică este obligată să inițieze o procedură administrativă.

Prin urmare, nedepunerea anterioară la autoritatea publică competentă a unei cereri de emitere a actului administrativ individual eșuează testul de admisibilitate a acțiunii în obligare, deoarece instanța de judecată ar interveni în acest caz direct în

competența autorității publice competente pentru emiterea actului administrativ individual.

În aceste circumstanțe instanța de recurs menționează că drept urmare a depunerii de către Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor a contestației Comisia Electorală Centrală, în temeiul art. 69, alin. (1) din Codul administrativ, era obligată să inițieze procedura administrativă, care urma să fie încheiată cu emiterea unui act administrativ individual.

Necătând la obligația de inițiere a procedurii administrative Comisia Electorală Centrală în persoana președintelui a restituit contestația, motivând că autoritatea publică nu este competentă să examineze contestații privind acțiunile/inacțiunile concurenților electorali.

La acest segment instanța de fond corect a concluzionat că, la caz, Comisia Electorală Centrală, fiind o autoritate publică colegială, pe lângă încălcarea prevederilor art. 69, alin. (1) din Codul administrativ de inițiere a procedurii administrative, a admis și încălcarea prevederilor art. 132 din Codul administrativ, prin emiterea unui răspuns unipersonal eliberat de președintele Comisiei Electorale Centrale.

Corelând circumstanțele constatate și expuse mai sus, Colegiul consideră legale și întemeiate concluziile primei instanțe în privința temeiniciei acțiunii depuse de către Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor și necesității obligării Comisiei Electorale Centrale să examineze în fond, în ședință, contestația depusă de către Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor înregistrată cu nr.CEC-10AP/6 din 09 iunie 2021 împotriva acțiunilor concurentului electoral Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, cu emiterea hotărârii în conformitate cu prevederile Regulamentului privind procedura de examinare și soluționare a contestațiilor de către organele electorale în perioada electorală, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr.3353 din 20 iulie 2010 și Regulamentului cu privire la activitatea Comisiei Electorale Centrale, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr.137 din 14 februarie 2006.

Instanța de recurs atenționează Comisia Electorală Centrală că în materie electorală privind contestațiile acțiunilor concurenților electorali s-a stabilit o practică judiciară consecventă ca urmare a soluționării litigiilor apărute în companiile electorale potrivit căreia categoria de litigii privind acțiunile/inacțiunile concurenților electorali se examinează de către organul electoral care a înregistrat concurentul electoral.

În această ordine de idei, instanța de recurs concluzionează că criticele expuse în cererile de recurs de către Comisia Electorală Centrală și de către Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” sunt lipsite de substanță, de suport factologic și legal, iar Curtea de Apel Chișinău, ca instanță de fond a examinat corect cauza, pronunțând o hotărâre legală și întemeiată. Prin urmare, la caz, nu există circumstanțe care ar face instanța de recurs să ajungă la o altă concluzie decât instanța inferioară.

Din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia necesității respingerii recursurilor depuse de către Comisia Electorală Centrală și de către

Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” și menținerii hotărârii din 17 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Conform art. 248 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se resping recursurile depuse de către Comisia Electorală Centrală și de către Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”.

Se menține hotărârea din 17 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor împotriva Comisiei Electorale Centrale, terț Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” cu privire la anularea răspunsului nr. CEC-8/4175 din 12 iunie 2021 și obligarea examinării contestației.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan

Victor Burduh

Maria Ghervas